

ЕПІДЕМІОЛОГІЧНА ТА КЛІНІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛЕПТОСПІРОЗУ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКОМУ РЕГІОНІ

**О.О. Волікова, Л.Р. Шостакович-Корецька, К.Ю. Литвин, О.А. Кушнерова,
О.П. Шевченко-Макаренко, Г.О. Ревенко, А.П. Петулько, Т.Н. Панікова**

Резюме. *представлений аналіз захворюваності лептоспірозом в Дніпропетровському регіоні. Наведено клінічний випадок лептоспірозу.*

Ключові слова: *Дніпропетровський регіон, лептоспіроз, захворюваність, клінічний випадок.*

EPIDEMIOLOGICAL AND CLINICAL CHARACTERISTICS OF LEPTOSPIROSIS IN DNEPROPETROVSK REGION

**O.A. Volikova, L.R. Shostakovich-Koretskaya, K.YU. Litvin, E.A. Kushnerova,
O.P. Shevchenko-Makarenko, G.A. Revenko, A.P. Petulko, T.N. Panikova**

Summary. *The analysis of the incidence of leptospirosis in Dnipropetrovsk region is presented. A clinical case of leptospirosis is described.*

Key words: *Dnepropetrovsk region, leptospirosis, incidence, clinical case.*

УДК 616.98:578.828ВІЛ-06:575.113/.116.4

РОЛЬ II КЛАСУ ГІСТОСУМІСНОСТІ В РОЗВИТКУ СУПУТНІХ ЗАХВОРЮВАНЬ У ВІЛ-ІНФІКОВАНИХ ПАЦІЄНТІВ

**О.О. Волікова, Л.Р. Шостакович-Корецька, К.Ю. Литвин,
О.А. Кушнерова, О.С. Рєзнік**

Резюме. *Виявляється асоціація між наявністю у хворих з ВІЛ-інфекцією різних варіантів алелів локусу HLA DRB1 та ризиком розвитку супутніх захворювань на тлі прийому АРТ.*

Ключові слова: *ВІЛ-інфекція, алелі локусу HLA DRB1, супутні захворювання, пацієнти.*

ВІЛ-інфекція залишається однією з найактуальніших медико-соціальних проблем у багатьох країнах світу, у тому числі в Україні.

У теперішній час встановлено, що різна видова та індивідуальна чутливість до інфекцій зумовлена спадковими механізмами. Дослідженнями вітчизняних та закордонних авторів показано, що відмінності у характері імунного реагування на антигенну дію у ряді випадків залежить від групової та резус-приналежності індивіда, типу гаптоглобіну HLA-фенотипу [1, 2].

В останні роки у результаті інтенсивного вивчення проблеми «HLA і хвороба» були виявлені достовірні асоціації між антигенами гістосумісності системи HLA та розвитком деяких захворювань, у тому числі, інфекційних [1, 2].

Мета дослідження: вивчити вплив алелів локусу HLA DRB1 на ризик розвитку супутніх захворювань у пацієнтів з ВІЛ-інфекцією на тлі прийому АРТ.

Матеріали та методи

У дослідженні взяли участь 102 особи віком від 24 до 58 років, середній вік хворих склав 38 років. Термін інфікування обстежених склав у середньому ($7,4 \pm 0,33$) років. Під спостереженням у середньому пацієнти знаходились ($5,7 \pm 0,27$) років. Із 102 обстежених хворих чоловіків було 52 осіб (51,0%), жінок – 50 (49,0%). Серед хворих переважали (58,8%) особи у віці від 31-го до 40 років.

Всі хворі розподілялись за наявністю алелів локусу DRB1 II класу комплексу гістосумісності на сім груп. Шість груп дослідження склали пацієнти з алелями генів, що найбільш часто зустрічаються серед осіб в Дніпропетровському регіоні: HLA DRB1 *01, HLA DRB1 *04, HLA DRB1 *07, HLA DRB1 *11, HLA DRB1 *13, HLA DRB1 *15. Сьому групу склали пацієнти з алелями локусу, що рідко зустрічаються (HLA DRB1 *03, HLA DRB1 *08, HLA DRB1 *10, HLA DRB1 *12, HLA DRB1 *14, HLA DRB1 *16, HLA DRB1 *17, HLA DRB1 *18). Більшість обстежених (87,3%) отримували АРТ за медичними показами, 12,7% хворих під час дослідження не отримували АРТ у зв'язку з відсутністю медичних показів або з будь-яких інших причин. Третина обстежених жінок отримувала АРТ під час вагітності, в подальшому, на момент дослідження, більшість (97%) продовжили її отримувати. До контрольної групи було залучено 15 здорових донорів.

Молекулярне типування HLA-алелів локусу DRB1 проводилось за методом ПЛР (PCR-mSSP -polimerase-chain reaction sequence specific primers mixed) з набором сиквенс – специфічних праймерів (НФП «ДНК – технологія», Москва), який включав серію ампліфікацій різних ділянок HLA-генів II класу.

Статистичну обробку результатів проводили за допомогою програмного продукту MathCad та Excel-2010. Статистично значущим вважалось значення $p < 0,05$.

Результати дослідження та їх обговорення

Як видно з таблиці 1, хронічний вірусний гепатит С (ХВГС) ($p < 0,004$) та хронічний гепатит (ХГ) неуточнений (в тому числі токсичний гепатит) ($p < 0,005$), як супутні захворювання, приєднувались у ВІЛ-інфікованих пацієнтів незалежно від системи HLA II класу.

Хронічний вірусний гепатит В (ХВГВ) траплявся у пацієнтів з алелями гену HLA DRB1 *01, *04, *11 і з алелями, які рідко зустрічаються ($p < 0,003$). Та, ХГ переходив у цироз печінки у пацієнтів з алелями локусу HLA DRB1 *04 ($p < 0,004$).

Анемія I, II, III ступеня супроводжує пацієнтів з ВІЛ-інфекцією, які мають алелі локусу HLA DRB1 *04, *11, *13 і з алелями, що рідко зустрічаються ($p < 0,003$).

Таблиця 1

Динаміка розвитку супутніх захворювань у ВІЛ-інфікованих пацієнтів з різними алелями локусу HLA DRB1 на тлі прийому АРТ

Алелі локусів	ХВГС, %	ХВГВ, %	ХГ неуточнений (в тому числі токсичний гепатит), %	Цироз печінки, %	Анемія I, II, III ступеня, %
HLA DRB1 *01	63	42	84	–	–
HLA DRB1 *04	68,7	43,8	81,3	31,3	56,3
HLA DRB1 *07	41,7	–	58,3	–	–
HLA DRB1 *11	60,8	34,8	78,3	–	52,2
HLA DRB1 *13	62,5	–	79,2	–	33,3
HLA DRB1 *15	50	–	66,7	–	–
рідко зустрічаються	52,5	37,5	72,5	–	30
<i>P</i>	<0,004	<0,003	<0,005	<0,004	<0,003

У пацієнтів, що мають алелі локусу HLA DRB1 *01, *04 спостерігали приєднання ХВГС, ХВГВ, ХГ неуточненого (в т. ч. токсичного гепатиту) в найбільшому відсотку випадків, ніж при інших алелях локусу HLA DRB1.

У пацієнтів з алелем гену HLA DRB1 *07 в найменшому відсотку випадків траплявся ХВГС, ХВГВ, ХГ неуточненого (в т. ч. токсичний гепатит) (табл. 1).

Висновки

1. Хронічний вірусний гепатит С та хронічний гепатит неуточнений (в тому числі токсичний гепатит), як супутнє захворювання, приєднувався у ВІЛ-інфікованих пацієнтів незалежно від системи HLA II класу.

2. У пацієнтів, що мають алелі локусу HLA DRB1 *01, *04 спостерігали розвиток ХВГС, ХВГВ, ХГ неуточненого (в тому числі токсичного гепатиту) в найбільшому відсотку випадків, ніж при інших алелях локусу HLA DRB1. Та, ХГ переходив у цироз печінки у пацієнтів з алелями локусу HLA DRB1 *04.

3. У пацієнтів з алелем гену HLA DRB1 *07 в найменшому відсотку випадків траплялись ХВГС, ХВГВ, ХГ неуточнений (в тому числі токсичний гепатит).

4. Анемія I, II, III ступеню супроводжує пацієнтів з ВІЛ-інфекцією, які мають алелі локусу HLA DRB1 *04, *11, *13 і з алелями, що рідко зустрічаються.

Література

1. Elevated CD38 Antigen Expression on CD8+ T Cells Is a Stronger Marker for the Risk of Chronic HIV Disease Progression to AIDS and Death in the Multicenter AIDS Cohort Study Than CD4+ Cell Count, Soluble Immune Activation Markers, or Combinations of HLA-DR and CD38 Expression / L. Zhiyuan, G. William, E. Lance [et al.] // Journal of Acquired Immune Deficiency Syndromes & Human Retrovirology. – 1997. – Vol. 6 (2). – P. 83–92.

2. Direct Relationship between Virus Load and Systemic Immune Activation in HIV-2 Infection / A. Leligdowicz, J. Feldmann, A. Jaye [et al.] // J Infect Dis. – 2010. – Vol. 201(1). – P. 114–122.

РОЛЬ II КЛАССА ГИСТОСОВМЕСТИМОСТИ В РАЗВИТИИ СОПУТСТВУЮЩИХ ЗАБОЛЕВАНИЙ У ВИЧ-ИНФИЦИРОВАННЫХ ПАЦИЕНТОВ

О.А. Воликова, Л.Р. Шостакович-Корецкая, Е.Ю. Литвин,
Е.А. Кушнерова, О.С. Резник

Резюме. Выявляется ассоциация между наличием у больных с ВИЧ-инфекцией различных вариантов аллелей локуса HLA DRB1 и риском развития сопутствующих заболеваний на фоне приема АРТ.

Ключевые слова: ВИЧ-инфекция, аллели локуса HLA DRB1, сопутствующие заболевания, пациенты.

ROLE OF CLASS II HISTOCOMPATIBILITY IN THE DEVELOPMENT OF RELATED DISEASES IN HIV-INFECTED PATIENTS

O.A. Volikova, L.R. Shostakovich-Koretskaya, K.Y. Lytvyn,
E.A. Kushnerova, O.S. Reznik

Summary. Determine the association between the presence of patients with HIV infection different options alleles HLA DRB1 and the risk of co-morbidities diseases in patients receiving ART.

Key words: HIV infection, locus alleles HLA DRB1, concomitant diseases, patients.